

SEH-CONGRES IN SLOVENIË

Op donderdag 12 juli ben ik in alle vroegte naar Slovenië vertrokken, alwaar ik op het congres van de Societas Europaea Herpetologica (SEH) verslag zou doen van het Meetnet Amfibieën. Hoewel door de vakantie alle files op de A2 naar Schiphol waren afgelast ging de reis alles behalve voorspoedig: Paspoort verlopen, vlucht 3 uur vertraagd en daardoor aansluiting in Wenen gemist, vervolgens terug naar Brussel vliegen om nog dezelfde avond rechtsreeks naar Ljubljana te kunnen vliegen. Doordat het congresbureau zo vriendelijk was me op te halen (bussen gingen niet meer) arriveerde ik even voor middernacht in mijn hotel in Zalic.

het spits afbijten

Zalic is een klein plaatsje dat 60 kilometer ten noorden van Ljubljana ligt. Het congrescentrum lag naast het hotel en bleek de enige aangenaam koele plek. Buiten was het meer dan 30 graden. Het congres werd bezocht door 75 deelnemers uit 23 landen, waaronder drie Nederlanders Paul Veenvliet, Cees de Haan en mijzelf.

Vrijdagochtend elf uur mocht ik namens de werkgroep monitoring als eerste spreker van het congres het spits afbijten. We konden de eerste amfibieën indexen presenteren die dit voorjaar door het CBS waren opgesteld! Het CBS heeft indexen berekend voor de geschatte aantalklassen en indexen op basis van presentie/absentie. De beide indexen van soorten die in het meetnet in minimaal tien telgebieden worden gevolgd, blijken duidelijk

een vergelijkbaar patroon te volgen. De conclusie is dan ook dat we met het Meetnet Amfibieën op de goede weg zijn.

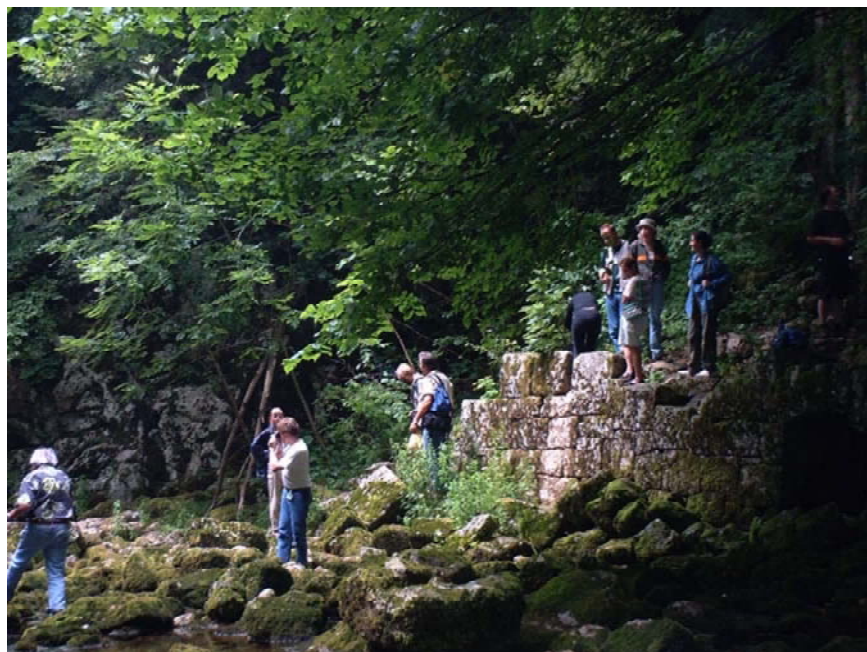
navolging monitoring

Nederland blijkt binnen Europa inmiddels navolging te krijgen. Zo is ook in Hongarije een landelijk monitoring programma voor amfibieën van start gegaan. Dit programma is sterk gericht op scholen. Hongarije heeft daarvoor een educatief programma ontwikkeld, met voorlichtingsdagen, stickers, posters en een C-ROM met geluiden voor het herkennen van amfibieën. Catalonië (Spanje) presenteerde de eerste resultaten van een gebiedsdekkende inventarisatie die elke twee jaar zal worden uitgevoerd. De inventarisatie wordt uitgevoerd door een professioneel bureau. Deelnemers uit Zwitserland vertelde mij dat ze ook plannen hebben een meetnet op te zetten. Zij denken daarbij ook het veldwerk door professionals uit te laten voeren. De belangrijkste reden voor deze keuze is dat men in Zwitserland een aantal vaste locaties wil gaan volgen. Deze opzet is vergelijkbaar met het Meetnet Zoete Rijkswateren van het RIZA dat deel uitmaakt van het Meetnet Amfibieën.

monitoring protocol

Op verzoek van de DAPTF (Declining Amphibian Populations Task Force) organiseerde Richard Griffith op het congres een open overleg voor het

opstellen van een monitoring protocol voor amfibieën. Het protocol zou als leidraad moeten dienen voor landen die een monitoring programma willen opzetten. Het was niet duidelijk wat een nieuw monitoring protocol zou kunnen toevoegen aan de vele reeds bestaande publicaties over dit onderwerp. Besloten werd dan ook eerst in kaart te brengen wat er zoal op dit gebied gedaan wordt.

Excursie tijdens het SEH-congres in Slovenië

boeiend

Zoals op elk SEH congres waren de lezingen zeer gevarieerd. Ik weet zelf maar weinig van soorten die buiten Nederland voorkomen en hoorde dan ook enkele boeiende lezingen op dit gebied. Ook de veldexcursie ontbrak niet in het programma. Opvallend was dat de excursie werd geleid door Paul Veenvliet die in zijn vakanties geheel Slovenië inventariseert. De tekeningen van Paul zijn regelmatig in de *Mededelingen* te vinden.

uitnodiging

De lezingen van de Werkgroep Monitoring op de laatste congressen zijn niet ongemerkt voorbijgegaan. De Werkgroep Monitoring is uitgenodigd deel te nemen aan het wereldcongres dat eind dit jaar in Columbo Sri Lanka wordt gehouden. Annie Zuiderwijk (namens de Universiteit van Amsterdam) en Arco van Strien (CBS) zullen beide dan een presentatie houden. Volgend voorjaar zullen we daar zeker meer over horen.

BLAUW AANGELOPEN KIKKERS

JEROEN REINHOLD

In juli kwamen bij Landschapsbeheer Flevoland twee meldingen binnen van blauwe kikkers. In beide gevallen ging het om blauw gekleurde groene kikkers (*Rana esculenta synklepton*). In *Mededelingen* hebben we al eens eerder aandacht besteed aan het voorkomen van blauwe-groene kikkers in Friesland (zie *Mededelingen* 4, maart 1999). Maar voor zover bekend zijn dit de eerste Flevolandse gevallen.

De groene huidkleur van groene kikkers wordt gevormd door een combinatie van blauw en geel huidpigment. Bij deze blauwe kikkers ontbreekt het gele pigment. De oorzaak van deze genetische afwijking is onduidelijk. Over het algemeen wordt een dergelijke afwijking gezien als een genetisch 'foutje' wat van nature wel eens voorkomt. Als het fenomeen zich vaker voordoet is er echter nader onderzoek nodig. Want volgens de literatuur kunnen dergelijke afwijkingen ook ontstaan door inteelt (als gevolg van isolatie van populaties),

klimaatsveranderingen en chemische verontreinigingen. In de twee Flevolandse waarnemingen is het vooralsnog aannemelijk dat het om een natuurlijke oorzaak gaat.

Blauwe kikkers zijn de laatste jaren in Nederland wel vaker gemeld. Vooral uit Friesland zijn relatief veel waarnemingen bekend. Hier heeft de blauwe kikker dan ook veel publiciteit gehad, wat weer nieuwe waarnemingen tot gevolg had. In Friesland lijkt het fenomeen van blauwe kikkers zich vaker voor te doen op veen en zandgronden en minder op kleigronden. De eerste blauwe kikkers uit Flevoland lijken dit tegen te spreken. Zij werden beiden op kleigrond waargenomen.

Mochten er nog meer mensen zijn die blauwe kikkers hebben waargenomen dan kunnen zij dit melden aan Jeroen Reinhold, Landschapsbeheer Flevoland, 0320-294939 of flevoland@landschapsbeheer.net

Eén van de blauwe-groene kikkers uit Flevoland (jammer genoeg in zwart wit afgedrukt, maar geloof u mij nou maar, red.)

